

**UCHWAŁA NR XIII/151/16
RADY MIEJSKIEJ W TRZEBNICY**

z dnia 28 stycznia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień - dla Gminy Trzebnica na 2016 rok

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j Dz. U. z 2015 roku, poz.1515 z późn. zm.) - w związku z art. 41 ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z. 2015 r. poz. 1286) oraz art.10, ust. 1, ust 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zmianami)- Rada Miejska w Trzebnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Trzebnica oraz zasady realizacji tego Programu - określone szczegółowo w Załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Burmistrza Gminy Trzebnica do zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy - w celu realizacji przyjętego Programu.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Trzebnica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Trzebnicy.

§ 5. Z dniem wejścia w życie uchwały traci moc UCHWAŁA nr V/54/15 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 marca 2015 roku - w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień - dla Gminy Trzebnica na 2015 rok.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Trzebnicy

Mateusz Stanisław

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Trzebnica na 2016 rok.

Spis treści

I. Wprowadzenie

1. Diagnoza problemów uzależnień na terenie Gminy Trzebnica.
2. Działania rekomendowane na 2016 r.

II. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

1. Główne obszary działania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.
2. Zasady realizacji Programu.
3. Źródła finansowania Programu.
4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.
5. Zasoby służące realizacji Programu.
6. Partnerzy biorący udział w realizacji Programu.
7. Oczekiwane efekty realizacji Programu.
8. Monitorowanie przebiegu Programu, ocena wyników.
9. Postanowienia końcowe.

I. Wprowadzenie.

W Polsce to samorządy gminne odgrywają kluczową rolę na gruncie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień. Obowiązek podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień należy do zadań własnych gminy i właśnie temu służy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, zwany dalej Programem, regulujący prowadzenie działań związanych z problematyką uzależnień na terenie Gminy Trzebnica w roku 2016. Program zawiera zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i jest kontynuacją zadań z lat ubiegłych. Adresatami programu są wszystkie grupy społeczne w jakikolwiek sposób związane z problemami uzależnień, bądź zagrożone prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

1. Diagnoza problemów uzależnień na terenie Gminy Trzebnica.

W roku 2015 sonda terenowa przeprowadzona została na terenie gminy Trzebnica po raz piąty. Realizowano ją w 10 rejonach gminy. Badaniem objęto 250 osób.

Badani dobierani byli losowo według ustalonych w założeniach kryteriów próby kwotowej (płeć, wiek, miejsce zamieszkania, praca).

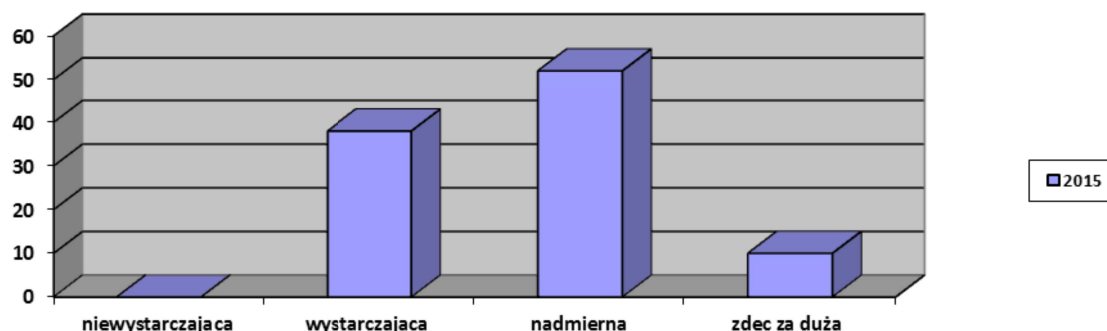
Kryterium rozkładu wieku w próbie zmodyfikowaliśmy podobnie jak w innych badanych środowiskach, stosując nadreprezentację grupy wiekowej 18 - 30 lat. Zmiana ta wprowadzona została ze względu na fakt iż właśnie ta grupa wiekowa (po dzieciach i młodzieży) najsilniej reaguje na zmiany związane z dynamiką problemów alkoholowych i narkotycznych. Wielkość próby jest reprezentatywna dla dorosłej populacji gmin. Rejonom badań (miasto i wsie) nadano numery:

1. Trzebnica (Nowy Dwór, Małuszyn, Marcinowo, Malczów, Rzepotowice, Będkowo)
2. Głuchów Górny (Taczów, Raszków, Prochocin)
3. Bolescin (Skarszyn, Piersno, Skotniki)
4. Cerekwica (Sulisławice, Świątniki)
5. Księginice (Kobylice, Ligota, Jaszyce)
6. Masłów (Jażwiny)
7. Komorowo (Komorówko, Brzyków, Szydłowiec, Koczurki)
8. Biedaszków Wielki (Biedaszków Mały, Brzezcie, Janiszów, Domanowice)
9. Ujeździec Wielki (Ujeździec Mały, Koniowo)
10. Kuźniczysko (Masłowiec, Skoroszów).

PROBLEMY ALKOHOLOWE

Wyniki sondy terenowej w 2015 roku podobnie jak w latach ubiegłych już przy wstępnej analizie wykazały różnice w dynamice występowania problemów alkoholowych na terenie gminy Trzebnica.

Różnice dotyczą większości badanych czynników i ich występowania w poszczególnych rejonach. Czynnikiem, który wiąże się ze wszystkimi pozostałymi jest określony przez respondentów obraz podaży alkoholu. Za „podażą nadmierną” opowiedziało się 52% (2012 - 60% 2008 - 49,25%, 2005 - 54,5%, 99r. 45,9%) badanych. "Podaż wystarczającą" poparło 38% (2012 - 23,5%, 2008 - 33,67%, 2005 22% w 1999r. 28,42%) respondentów. Podaż "zdecydowanie za dużą" deklarowało 10% (2012 - 16% (2008 - 15,58%, 2005 23% w 1999 r. 24,59%) respondentów. Rozkład przedstawia poniższy diagram.

Rozkład podaży w poszczególnych rejonach jest b. nierówny - najwyższy osiągający przy zsumowaniu "podaży nadmiernej" ze "zdecydowanie za dużą" około 75% występuje w rejonie 3 – Boleścin (2012 - (1) Trzebnica a około 75% (6) Masłów* i Komorowo).

W rejonach występuje dominacja nadpodaży, jedynie w rejonie 8 – Biedaszków (2012–Księginice) wystąpiło zrównoważenie podaży i nadpodaży. Podaż zdecydowanie za duża osiągnęła najwyższe wskaźniki w rejonie 9- Ujeździec (2012 - 6- Masłów).

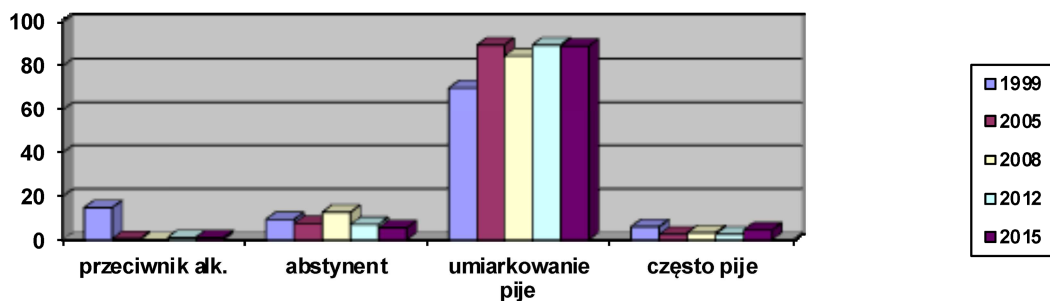
Kolejny wskaźnik dotyczy ilości osób nietrzeźwych w osiedlach. Łącznie za przyrostem ilości tych osób w ostatnich 3 latach opowiedziało się 56% (2012 85% 2008 - 65,83%, 2005 99% w 1999 r. 72,7%) respondentów. Widać tu poprawę poziomu wskaźnika.

W przyroście dominowały rejony: 2- Głuchów i 3 – Boleścin (2012 - (2) Głuchów, (8) Biedaszków, (3) Boleścin i (7) Komorowo). Najniższe wyniki uzyskał ponownie rejon (9) Ujeździec.

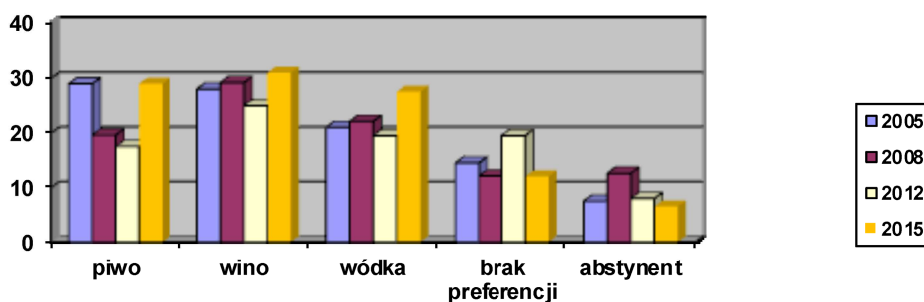
Respondenci w 56% (2012 - 87% 2008 - 64,87%, 2005 81% w 99r. 84,2%) opowiedzieli się za przyrostem ilości młodzieży używającej alkoholu w sposób widoczny – stanowi to widoczną poprawę wskaźnika. Pomimo spadku poziomu wskaźnika problem zauważalny jest szczególnie w rejonach: 3 – Boleścin i 6 – Masłów (2012 - (3) Boleścin, (6) Masłów, (5) Księginice i (4) Cerekwica). Wśród alkoholi używanych przez młodzież nadal wysoką pozycję ma **piwo** - przy możliwości jednego wyboru opowiedziało się za nim nadal 97,5% (2012 - 100% 2008 – 100%, 2005 100% w 99r. 86%) badanych, drugie miejsce uzyskało **wino** - 61,5% (2012 - 81,5% (2008 - 61,81%, 2005 80,5% w 99r. 69%), wódka przesunęła się ponownie na trzecie miejsce – 31,0% (2012 - 33,5% 2008 - 39,20%, 2005- 73,5% w 99r. 74,3%) respondentów, **cocktaile** - uplasowały się na czwartym miejscu opowiedziało się za nimi 5% (2012 - 41%) respondentów. Przy możliwości wyboru kilku alkoholi utrzymuje się model **współwystępowania piwa z winem** (2005 i 1999 piwa z wódką). Następne dwa wskaźniki dotyczą problemów, które zazwyczaj są ze sobą powiązane. Wskaźniki te, to poziom poczucia zagrożenia ze strony osób nadużywających alkoholu w miejscu zamieszkania oraz występowanie stałych miejsc spotkań, osób nadużywających alkoholu w osiedlach. Poczucie zagrożenia ze strony osób nadużywających alkoholu odczuwało 21% (2012 - 35,5% 2008 - 39,70%, 2005 37,5% w 99r.- 15,8%) respondentów. Respondenci wiązali zagrożenie z występowaniem agresywnych grup młodzieży pijącej piwo. Poziom tego zagrożenia w osiedlach był różny. Najwyższe wskaźniki występowały w rejonach: 4 – Cerekwica i 6 – Masłów (2012 - (7) Komorowo*, (10) Kuźniczysko i (5) Księginice) . Niższy poziom występował w rejonach: 2- Głuchów i 10 – Kuźniczysko (2012 - (2) Głuchów i (3) Boleścin). Występowanie stałych miejsc spotkań osób nadużywających alkoholu w osiedlach potwierdziło 42% (2012 - 56% 2008 - 49,25%, 2005 68% w 99r. - 62,8%). Miejsca te występowały we wszystkich rejonach, najczęściej w rejonach: 4 – Cerekwica i 5 – Księginice (2012 - (6) Masłów i (9) Ujeździec). Respondenci podali lokalizację miejsc spotkań - sporządzona z ich wypowiedzi lista znajdzie się w aneksie końcowego opracowania. Sprzedaż alkoholu młodzieży obserwowało **15,5%** (2012 - 8,5%) respondentów. Zjawisko to ma **tendencję wzrostową** i występowało częściej ponownie w rejonach: (10) Kuźniczysko i (8) Biedaszków, do których dołączyła 1 – Trzebnica (2012 - (10) Kuźniczysko i (8) Biedaszków. Na przedstawione powyżej wskaźniki mógł mieć

wpływ stosunek respondenta do alkoholu. W próbie znalazło się 93,5% (2012 - 97% 2008 - 88,1% 2005 92% w 99r. 76%) używających alkoholu.

Stosunek respondentów do alkoholu

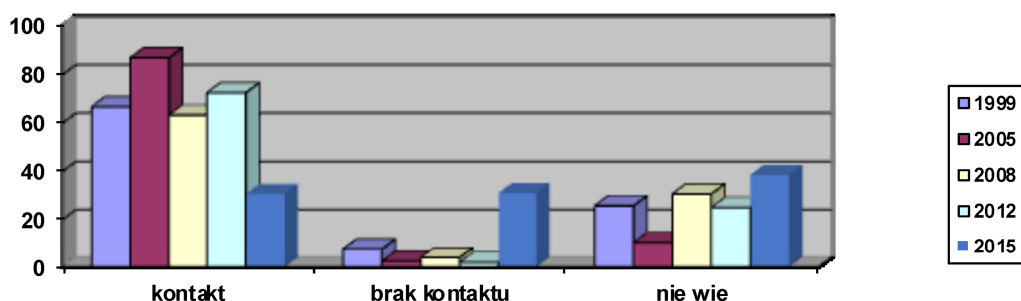

Rozkład preferowanych przez respondentów alkoholi przedstawia poniższy diagram:

PROBLEMY NARKOTYCZNE

Podczas diagnozowania tego problemu ankieteryzy pytali wyłącznie o kontakty bezpośrednie (to co sam widziałeś). Informacje od respondentów badanych w 1999, 2005, 2008, 2012 i 2015 r. przedstawia wykres:

Jak widać odsetek respondentów, którzy zetknęli się z problemem narkomanii wzrósł od 1999 do 2005 roku o około 20% (z 66,7% do 87%) a następnie do 2008 zmniejszył się o ponad 20 %. W 2012 r obserwujemy ponowny nieznaczny wzrost – do 72% i obecnie znaczny spadek do 30,5%.

Odsetek ten rozkłada się nierównomiernie i najwyższy dotyczy rejonów 7 – Komorowo** i 5 – Księginice (2012 - (9) Ujeździec**i (7) Komorowo* oraz (10) Kuźniczysko).

Według respondentów w 2015 roku rodzimi narkomani używali głównie marihuany 86% (2012 - 97,5% 2008 - 92,9% (2005 99% w 99r. 78,7%), opiatów 44% (2012 - 82,5 (2008 - 59,3%, 2005 79% w 99r. 55,2%), środków wziewnych 86% (2012 - 99,5% 2008 - 37,19%, 2005 58,5% w 99r. 42,6%), kolejno amfetaminy 86% (2012 - 97,5% (2008 - 25,13%, 2005 38,5% w 99r. 17,5%). W przypadku kokainy wysokie odsetki wynikają nadal prawdopodobnie z niewiedzy i mylenia jej z amfetaminą, wysoka pozycja rzadkiego na rynku LSD wynika prawdopodobnie z wiedzy „medialnej”.

Występuje nadal 15% (2012 – 15%, 2008 - 12,6%, 2005 22% w 99r. 15,3%) respondentów potwierdzających, iż w okolicy ich zamieszkania grupuje się młodzież używająca środków odurzających. Młodzież taka grupuje się w rejonach: Trzebnica, 2- Głuchów Górny, 9 – Ujeździec, i 4 – Cerekwica (2012 - (1) Trzebnica,(4) Cerekwica, (3) Bolescin i (10) Kuźniczysko.

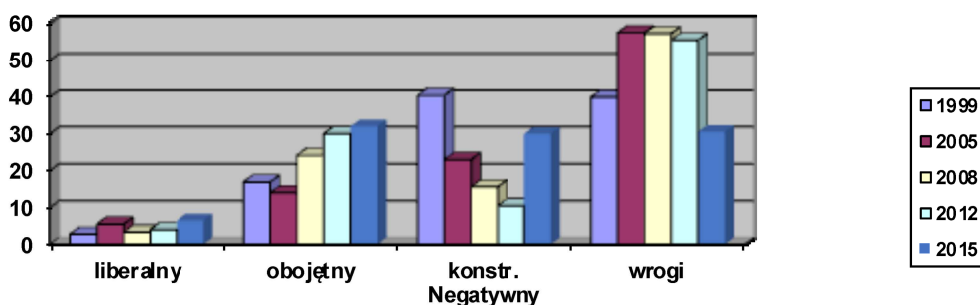
Wskaźniki dynamiki występowania zjawiska wśród młodzieży według respondentów sondy są następujące: 59% (2012 - 87%, 2008 - 4,2%, 2005 22% w 99r. 14%) respondentów zauważa wzrost występowania problemów narkotycznych wśród młodzieży, w tym tylko 4,5% (2012 - 1% 2008 - 0,5% 2005 3% w 1999r. 6,6%) stwierdza zdecydowany wzrost zjawiska.

Wiek eksperymentującej młodzieży wg respondentów sondy po zmianie w 2012r. utrzymuje się – nadal dominuje grupa 13 – 18 lat (2008 - 16 a 20r.ż. (i więcej) 2005 13 a 18 r.ż.).

Występowanie miejsc spotkań młodzieży używającej narkotyków w rejonach zamieszkania potwierdziło 2% (2012 – 0, 2008 - 2,01% 2005 4,5% w 1999r. 4,4%) respondentów zauważyło sprzedaż środków 1% respondentów. .

Ostatnim czynnikiem ważnym dla oceny rzetelności badań był stosunek respondenta do problemów narkotyków i narkomanii, przedstawia go poniższy diagram:

Stosunek respondenta do narkotyków

Na współpracę w działaniach profilaktycznych można liczyć u osób o postawie konstruktywnie negatywnej – jak widać postawa ta znacznie wzrosła. Drugą grupę stanowią respondenci o postawie wrogiej pomagający w działaniach prewencyjnych. Niestety nadal stosunkowo wysoki jest odsetek osób o nastawieniu obojętnym i liberalnym 38,2% (2012 - 34% 2008 - 27,14% 2005 19,5%). Nastawieniu

takiemu towarzyszy często fałszywy stereotyp myślenia: „ten problem dotyczy różnych ludzi, ale na pewno nie dotknie moich dzieci”.

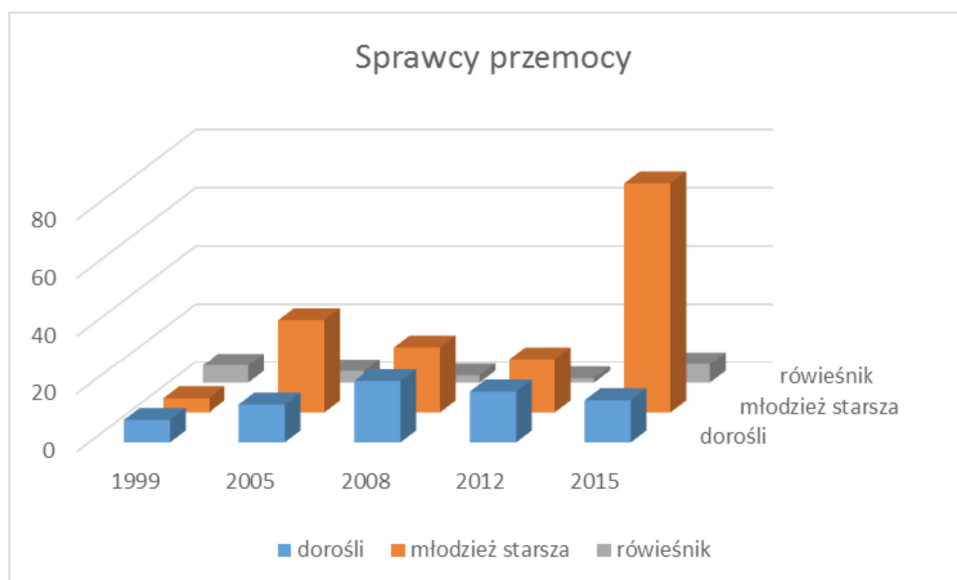
Ważnym jest też fakt, iż tylko 1% z respondentów w badaniu zauważył „sprzedaż środków narkotycznych” a więc bardzo niską działalność dealerów.

PROBLEMY PRZEMOCY WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

Ponieważ od 2000r. coraz częściej pojawiały się sygnały dot. występowania zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży w diagnozie rozszerzyliśmy zakres monitorowania o te problemy.

Wśród respondentów sondy 43% (2012 - 37,5% 2008 - 46,23% 2005 - 49% w 99r. - 18,6%) zetknęło się bezpośrednio z „brutalną przemocą - agresją wśród młodzieży”. Nastąpił znaczny wzrost wskaźnika, najwięcej odpowiedzi potwierdzających dotyczyło rejonów: 2 - Głuchów, 3- Boleścin, 8 – Biedaszków (2012 - (4) Cerekwica, (9) Biedaszków i (7) Komorowo).

Kim byli według respondentów sprawcy przemocy przedstawia poniższy diagram:

Widać tu zahamowany wzrost odsetka sprawców dorosłych przy wzroście wskaźnika sprawców z młodzieży starszej. Młodzież starsza była sprawcami przemocy w rejonach: 10 – Kuźniczysko, 8 – Biedaszków, 6 – Masłów (2012 (1) Trzebnica i (8) Biedaszków).

Z analizy powyższych danych wynika, że:

1. Opinia o nadmiernej podaży alkoholu na terenie gminy uległa obecnie poprawie.
2. Rejonami, które pomimo poprawy w badaniach osiągnęły najwyższy wskaźnik nadpodaży są: 3 – Boleścin i 8 – Biedaszków .
3. Znacznie zmniejszył się w opinii mieszkańców wskaźnik przyrostu ilości dorosłych osób nietrzeźwych.
4. Od roku 2012 nastąpił wg. respondentów znaczny spadek wskaźnika przyrostu ilości używającej alkoholu młodzieży .
5. Utrzymuje się młodzieżowy wzorzec spożycia alkoholu oparty na połączeniu piwa i wina z ewidentną dominacją piwa – wzrosła rola wódek.
6. Nastąpił dalszy spadek wskaźnika poczucia zagrożenia ze strony osób nietrzeźwych- związane z występowaniem agresywnych grup pijącej piwo młodzieży.

7. Zauważalna sprzedaż alkoholu młodzieży wzrosła, nadal jednak mieści się poniżej średniej w regionie.
8. Nadal występuje zbliżona do średniej ilość osób używających alkoholu w losowej próbie.
9. Wskaźnik odsetek osób używających alkoholu w próbie odnosi się wyłącznie do grup wiekowych reprezentowanych w próbie i nie może być przenoszony na populację ogólną mieszkańców gminy.
10. Spadku występowania widocznych dla grupy respondentów przejawów problemów narkomanii na terenie gminy.
11. Dominacji na terenie gminy w opinii respondentów następujących narkotyków: marihuana, środki wziewne, amfetamina i dopalacze - obraz utrzymuje się w kolejnych badaniach i nadal stanowi raczej wyobrażenia niż obserwacje respondentów.
12. Zaniknięcia problemu występowania stałych miejsc spotkań używającej środków młodzieży.
13. Wzrósł obserwowany przez około 43% (2012 - 7,5% 2008 - 46,23% (50% - 2005 w 99r. 20%) respondentów poziom problemów przemocy wobec dzieci i młodzieży
14. Zjawisko przemocy nasilone w rejonach (9) Biedaszków*, 3- Boleścín, 2 – Głuchów
15. Sprawcami przemocy w kolejności są nadal starsza młodzież, dorośli i rówieśnicy ofiar.

W kwestii używek wśród młodzieży szkolnej badaniem objęto 444 osoby. W grupie badanych było 229 uczniów gimnazjów, 215 uczniów szkół średnich. Tak alkohol jak i środki odurzające budziły i budzą zainteresowanie pewnej grupy młodzieży. Zainteresowanie to koreluje bezpośrednio z wieloma czynnikami, z których na pierwsze miejsce wysuwa się funkcjonowanie rodziny. Pogorszyła się subiektywna ocena rodziny w gimnazjach i nieznacznie w szkołach średnich.

Analizując wszystkie dane uzyskane w przeprowadzonych badaniach, problemy alkoholowe i narkotyczne w grupie młodzieży mają własną dynamikę a ich rozmieszczenie w poszczególnych rejonach jest przez dorosłych zauważane ze znacznym opóźnieniem. Opóźnienie to jest znacznie wyższe w przypadku problemów narkotycznych.

Problemy alkoholowe mają nadal nieznaczną tendencję wzrostową w rejonach: Trzebnicy oraz Ujeżdźca Wielkiego. Tendencja wzrostowa jest ściśle związana z nadpodażą alkoholu w tych rejonach.

Uległ ponownie zmianie model spożycia - dominuje połączenie piwa z wódką i z winem. Występuje nadal wysokie poczucie zagrożenia mieszkańców ze strony osób nadużywających alkoholu (utrwała się brak tolerancji na osoby pijane).

Zauważalny jest ponowny spadek inicjacji alkoholowej w grupie gimnazjalistów i uczniów szkół średnich.

Problemy narkotyczne w mieście i gminie nieznacznie wzrosły – dotyczą szkół ponadgimnazjalnych. Występowanie problemów narkotycznych dotyczyło głównie rejonów Trzebnica i Ujeżdźca Wielki.

Utrzymuje się sporadyczna penetracja okolic szkół przez dealerów narkotykowych (ze spadkiem ilości propozycji użycia środka).

Zauważalny jest nieznaczny spadek aktywnego udziału młodzieży w programach profilaktycznych. Należy nadal preferować programy aktywizujące młodzież (własne inicjatywy w programach) i przez nią akceptowane .

Koniecznym jest nadal włączanie szczególnie w rejonach Trzebnicy i Ujeżdźca do programów profilaktycznych ofert dla rodziców – dotyczy to problemów alkoholowych

i narkotycznych, a do programów należy nadal systematycznie włączać tematy dotyczące współdziałania z Policją w rozpoznaniu i eliminowaniu z okolic szkół dealerów narkotykowych – wiąże się to z kolejną zmianą działań dealerów.

2.Działania rekomendowane na 2016 r.

Podobnie jak w latach minionych PARPA¹ określa priorytetowe zadania spoczywające na samorządach, które powinny być uwzględnione w lokalnej polityce wobec profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. W Gminie Trzebnica kładziemy nacisk na:

- ▲ zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla uzależnionych mieszkańców gminy,
- ▲ rozwój profesjonalnych form pomocy psychologicznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych;
- ▲ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- ▲ prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych .
- ▲ zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym – dorosłych i dzieci.;
- ▲ prowadzenie działań edukacyjnych, skierowanych głównie do sprzedawców napojów alkoholowych - połączone z kontrolą znajomości i przestrzegania ustawy
- ▲ o wychowaniu w trzeźwości - oraz innych grup zawodowych (między innymi kierowców);
- ▲ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- ▲ włączanie się do ogólnopolskich kampanii rekomendowanych przez PARPA.
- ▲ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- ▲ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych.

II. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Rok 2016 będzie kontynuacją dotychczasowych działań wzbogaconych i rozszerzonych o nowe doświadczenia, dobre praktyk, zadania rekomendowane przez PARPA, wynikające z ogólnopolskich działań na rzecz profilaktyk, a przede wszystkim o dane uzyskane w diagnozie przeprowadzonej w latach 1999-2015 . Gminny Program uwzględnia, jak w latach poprzednich założenia i cele profilaktyki pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowej, które poniżej pokrótce zostały opisane.

Profilaktyka pierwszorzędowa jest adresowana do ogółu mieszkańców gminy. Ma na celu:

- promowanie zdrowego stylu życia,

---

¹ Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- opóźnienie inicjacji alkoholowej i narkotykowej lub jej zapobieganie,
- propagowanie podstaw higieny psychicznej, wychowania i rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy,
- ograniczenie dostępności do alkoholu.

Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup podwyższonego ryzyka. Ma na celu:

- wyodrębnienie osób zagrożonych uzależnieniami lub przemocą domową i objęcie ich działaniami, które spowodują ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji i umożliwią wycofanie się z zachowań ryzykownych,

Profilaktyka trzeciorzędowa dotyczy grup dotkniętych bezpośrednio uzależnieniem.

1. Główne obszary działania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

- A. Część ogólna – wspólna dla przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy.
- B. Część dotycząca rozwiązywania problemów alkoholowych
- C. Część dotycząca przeciwdziałania narkomanii.
- D. Część dotycząca pozostałych działań.

A. CZĘŚĆ OGÓLNA

Działania	Realizatorzy	Miejsce	Okres realizacji	Koszty
1.Szkolne Programy Profilaktyczne.	firmy posiadające odpowiednie rekomendacje	szkoły: podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne	cały rok	25.000,00
2. Konkursy, happeningi, projekty, kampanie społeczne o charakterze ogólnopolskim, profilaktyczne - seminaria, konferencje, spektakle, zawierające treści profilaktyczne., takie jak np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”	policja, szkoły, Straż Miejska, stowarzyszenia, kluby, PARPA, i inne instytucje	wskazane przez organizatorów	cały rok	5.000,00
3.Edukacja dla rodziców: (np. warsztaty umiejętności wychowawczych).	profesjonalnie przygotowane osoby	szkoły,	cały rok	3.000,00
4. Podnoszenie kwalifikacji (szkolenia, warsztaty) członków Gminnej Komisji	stowarzyszenia, instytucje szkolące	wskazane przez organizatorów szkolenia	cały rok	5.000,00

5. Zajęcia profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (w tym wynagrodzenie wychowawców). Prowadzenie programów profilaktycznych dla młodzieży;	opiekunowie i wychowawcy na świetlic, instruktorzy;	świetlice , szkoły lub inne miejsca wskazane przez organizatorów	cały rok	80.000,00
6. Koszty związane z działalnością świetlic profilaktycznych i ogniska profilaktycznego,	szkoły, związki kościelne, Gminna Komisja	świetlice	cały rok	50.000,00
7. Prowadzenie zajęć o charakterze rekreacyjno – sportowym, pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,	instruktorzy, nauczyciele, trenerzy, osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, opiekunowie świetlic.	szkoły, świetlice, stowarzyszenia, kluby sportowe	cały rok	5.000,00
8. Superwizje, szkolenia dla prowadzących programy profilaktyczne, osoby pracujące na punktach konsultacyjnych oraz pracownicy świetlic	osoby posiadające odpowiednie uprawnienia i certyfikaty.	miejsca wskazane przez organizatorów	cały rok	6.000,00
9. Dofinansowanie wyjazdów: dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji (obozy, kolonie, półkolonie) - z rodzin zagrożonych uzależnieniem;	firmy posiadające uprawnienia do prowadzenia tego typu działalności, kluby sportowe, ZHP,	środki wczasowe i turystyczne	cały rok	25.500,00
10. Transport dzieci na zajęcia profilaktyczne do ogniska profilaktycznego w Ujeźdźcu Wielkim oraz inne usługi transportowe związane z działalnością profilaktyczną świetlic	Zespół Administracyjny Placówek Oświatowych w Trzebnicy i firmy transportowe	świetlice		20.700,00
11. Wyjazdy osób uzależnionych oraz osób biorących udział w programach profilaktycznych i spotkaniach trzeźwiejących alkoholików .	Stowarzyszenia , grupy wsparcia,	Częstochowa, Licheń, Międzygórze	II i III kwartał	5.000,00

12. Dożywianie dostosowane do pory dnia dla dzieci i młodzieży objętych zajęciami profilaktycznymi realizowanymi w ramach programu.	opiekunowie, firmy cateringowe, osoby prowadzące działalność handlową i gastronomiczną.	świetlice i szkoły.	cały rok	45.000,00
13. Bieżące utrzymanie obiektów i odnawianie pomieszczeń, w których prowadzona jest działalność profilaktyczna, z uwzględnieniem Gminnego Punktu Konsultacyjnego	firmy, osoby fizyczne posiadające kwalifikacje.	Świetlice, szkoły, budynki należące do gminy.	cały rok	21.000,00
14. Promowanie bezalkoholowych imprez, zabaw tanecznych o charakterze rodzinnym.	parafie, szkoły, kluby, stowarzyszeni	Teren Gminy Trzebnica	cały rok	2.000,00

Koszty łączne w części A : 298.200,00

B. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Działania	Realizatorzy	Miejsce	Okres realizacji	Koszty
1. Wspieranie i dofinansowanie działalności grup terapeutycznych i treningów dla osób uzależnionych i współuzależnionych – ponad standard finansowany przez NFZ.	Psycholog, terapeuta uzależnień posiadający odpowiednie kwalifikacje	Poradnie i ośrodki znajdujące się na terenie gminy Trzebnica	cały rok	3.000,00
2. Działalność Punktu Konsultacyjnego i informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz dla ofiar przemocy domowej i ich rodzin (motywowanie do leczenia, porady, dyżury, informacje).	członkowie Komisji, osoby pracujące na punktach konsultacyjnych	Gminny Punkt Konsultacyjny	cały rok	22.000,00
3. Działalność grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	Psycholog, terapeuta,	Gminny Punkt Konsultacyjny i świetlica środowiskowa	cały rok	6.200,00
4. Badania, opinie, diagnozy, ekspertyzy, realizowane i wydawane przez biegłych sądowych i opłaty sądowe.	Biegli, firmy posiadające uprawnienia, specjaliści.	wskazane przez zleceniobiorcę	cały rok	5.000,00

5. Programy terapeutyczne skierowane do dzieci osób uzależnionych od alkoholu.	profesjonalnie przygotowane osoby - terapeuci	wskazane przez organizatorów	cały rok	5.000,00
6. Współfinansowanie e działań związanych z pracą Zespołu Interdyscyplinarnego – dotyczące rodzin z problemem alkoholowym , w których występuje przemoc.	członkowie Komisji wchodzący w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.	Gmina Trzebnica	cały rok	5.000,00

Koszty łączne w części B: 46.200,00

C. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

Działania	Realizatorzy	Miejsce	Okres realizacji	Koszty
1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla narkomanów i ich rodzin; poradnictwo dla narkomanów i ich rodzin	konsultant, terapeuta, specjalista	Gminny Punkt Konsultacyjny Poradnia Leczenia Uzależnień	cały rok	25.000,00
2. Terapia osób uzależnionych i współuzależnionych - ponad standard finansowany przez NFZ.	psycholog, lekarz, terapeuta uzależnień	Ośrodki i Poradnie Leczenia Uzależnień	cały rok	2.500,00
3. Programy edukacyjne dla rodziców i uczniów zagrożonych narkomanią.	firmy szkolące, terapeuci,	Szkoły, świetlice	cały rok szkolny	3.500,00
4. Przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczących narkomanii. Zakup wszelkiego rodzaju ulotek, pomocy dydaktycznych i literatury	Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki...	Urząd Miejski	cały rok	5.000,00

Koszty łączne w części C : 36.000,00

D. CZĘŚĆ DOTYCZĄCA POZOSTAŁYCH DZIAŁAŃ

Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Koszty
1.Utrzymanie bazy lokalowej służącej realizacji Gminnego Programu, m.in.: dostosowanie pomieszczeń świetlic, punktów konsultacyjnych do obowiązujących wymogów i standardów. Opłaty (media).	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki...	cały rok	70.000,00
2.Drobne naprawy usługowe; zakup materiałów biurowych, dydaktycznych, sprzętu sportowego -potrzebnych do prowadzenia działalności i terapii; zakup pozycji książkowych, ulotek, plakatów, sprzętu komputerowego i oprogramowania, AGD; rtv, opłaty telefoniczne i internetowe, zakup środków czystości.	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki...	cały rok	30.000,00
3.Opłata związane zatrudnieniem osoby sprzątającej pomieszczenia, w których realizowane są zajęcia świetlicowe i prowadzona jest działalność konsultacyjna.	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki...	cały rok	4.800,00
4.Wynagrodzenie dla członków Komisji Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień		cały rok	22.800.00

Koszty łączne w części D: 127.600,00

2. Zasady realizacji Gminnego Programu.

2.1. Program realizuje Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień we współpracy z Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz z gminnymi instytucjami mającymi w swych zadaniach podobne cele i przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

2.2. Finansowanie zadań odbywać się będzie na zasadzie zlecenia - zawierania umów mających charakter zakupu usług od podmiotów prawnych lub osób fizycznych bądź w trybie otwartego konkursu na realizację/ wsparcie zadań publicznych.

2.3. Zasady finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień określają wytyczne zawarte w Rekomendacjach PARPA na rok 2016.

2.4. Zasady usytuowania na terenie Gminy Trzebnica miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych i przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży, a także kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami zostały zawarte w Uchwale Rady Miejskiej w Trzebnicy Nr XXXIV/374/13 z dnia 28.03.2013oraz Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

2.5. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

3. Źródła finansowania

1. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z uzyskanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewidywana wysokość środków w roku 2016, to kwota 508.000,00 zł.

2. Fundusze na realizację Programu mogą pochodzić również z:

- a) dotacji samorządu Województwa Dolnośląskiego,
- b) dotacji z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) z innych źródeł.

4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

1) Każdy z członków Komisji ma obowiązek uczestnictwa w plenarnych posiedzeniach oraz szkoleniach, a także w kontrolach punktów sprzedaży alkoholu i dyżurach Komisji.

2) Członkom Gminnej Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie za udział w pracy Komisji w wysokościach:

- 250 zł brutto - członek Komisji,
- 300 zł brutto - sekretarz Komisji,
- 350 zł brutto - przewodniczący Komisji.

3) Brak udziału w pracach Komisji przez cały miesiąc powoduje utratę prawa do wynagrodzenia.

4) Wypłata wynagrodzenia za pracę w Komisji następuje na podstawie listy obecności potwierdzającej udział członka Komisji w jej pracach, poświadczonej podpisem przewodniczącej Komisji. W przypadku nieobecności przewodniczącej potwierdzenia listy obecności dokonuje sekretarz lub pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

5) Z tytułu dojazdu do miejsca wykonywania obowiązków członka Komisji nie przysługuje zwrot kosztów.

5. Zasoby służące realizacji Programu

- Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „SELF”
- ♣ Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przy Urzędzie Miejskim w Trzebnicy
- ♣ Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi i członków ich rodzin
- ♣ Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie i członków ich rodzin
- ♣ Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób eksperymentujących i nadużywających narkotyków oraz dla ich rodzin
- ♣ Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki Uzależnień i Współuzależnienia
- ♣ ul. Korzeniowskiego 18
- ♣ Świetlica profilaktyczna działająca na terenie gminy Trzebnica
- ♣ Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna

6. Partnerzy biorący udział w realizacji Programu:

- ▲ Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy
- ▲ placówki oświatowe
- ▲ Trzebnickie Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy
- ▲ Sąd Rejonowy w Trzebnicy
- ▲ Parafie rzymsko-katolickie
- ▲ Kongregacja Sióstr Miłosierdzia Karola Boromeusza w Trzebnicy
- ▲ Policja
- ▲ Straż Miejska
- ▲ Ośrodek Wsparcia Społecznego „Szósty Stół” w Trzebnicy
- ▲ Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie

7. Oczekiwane efekty realizacji Programu:

Program powinna przynieść korzyści na płaszczyźnie zdrowotnej i ekonomicznej mieszkańców Gminy Trzebnica w sferze:

- ▲ życia rodzinnego,
- ▲ sprawności psychofizycznej mieszkańców Gminy,
- ▲ ryzyka zachorowań,
- ▲ opieki zdrowotnej,
- ▲ pomocy społecznej,
- ▲ wiedzy na temat uzależnień i sposobu ich leczenia.

8. Monitorowanie przebiegu Programu, ocena wyników:

Podstawowym efektem monitoringu jest pozyskanie informacji, które dostarczą danych do planowania zadań profilaktycznych na lata 2017-2018 oraz przesłanek umożliwiających ich ocenę i efekt skuteczności.

Wskaźniki:

- 1) ilość podmiotów zaangażowanych w realizację zadań programu;
- 2) ilość osób uczestniczących w programach profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych i korekcyjnych,
- 3) liczba pacjentów objętych opieką leczniczą i rehabilitacyjną;
- 4) liczba osób doświadczających przemocy, objętych opieką;
- 5) liczba dzieci objętych pomocą;
- 6) ilość osób deklarujących abstynencję;
- 7) ilość osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, i które zostały skierowane do Komisji;
- 8) ilość osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych;
- 9) liczba wykwalifikowanej kadry;
- 10) liczba placówek finansowanych przez samorząd świadczących pomoc;
- 11) liczba osób skierowanych przez Punkt Konsultacyjny do dalszej terapii.

9. Postanowienia końcowe

Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców Gminy Trzebnica.